MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tal-25 ta' Novembru, 2003

Citazzjoni Numru. 1899/1999/1

Doris Gauci
versus
Lawrence Gauci u Christian Satariano; u b'dikriet ta' l-14 ta' {unju 2001 is-so`jetà *Cordina Insurance Agency Ltd* g]as-so`jetà estera *Black Sea and Baltic Run-off Services Ltd* da]let fil-kaw\a *in statu et terminis*

Din il-kaw\a hija dwar in`ident tat-triq li fih korriet l-attri`i li kienet riekba b]ala passi[[ier.
I`-`itazzjoni tg]id illi fis-7 ta' Di`embru 1997 l-attri`i kienet riekba b]ala passi[[ier fuq quddiem fil-vettura AAQ 507, misjuqa mill-konvenut Gauci, meta din]abtet mal-vettura JBA 305, misjuqa mill-konvenut l-ie]or Satariano. L-attri`i tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut Gauci, li]are[minn fuq *stop sign* bla ma waqaf u bla ma]a l-prekawzjonijiet me]tie[a, u tal-konvenut Satariano li kien qed isuq bla g]aqal u j[erri wisq.
Fl-in`ident l-attri`i [arrbet debilità permanenti.

Billi g]alxejn sej]et lill-konvenuti, ukoll b'ittra uffi`jali tas-17 ta' Mejju 1999, biex jersqu g]al-likwidazzjoni tad-danni, l-attri`i fet]et din il-kaw\a u qieg]da titlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenuti ja]tu g]all-in`ident tas-7 ta' Di`embru 1997;
2. tillikwida d-danni li [arrbet; u
3. tikkundanna lil-konvenuti j]allsu d-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejje\ u l-img]ax mis-17 ta' Mejju 1999.

Il-konvenut Satariano ressaq l-e``ezzjoni illi l-]tija kienet tal-konvenut Gauci wa]du. Il-konvenut Gauci ressaq l-e``ezzjoni illi hu ma ja]tix g]al dak li [ara.

B'dikriet ta' l-14 ta' {unju 2001[1] is-so`jetà *Cordina Insurance Agency Ltd* f'isem is-so`jetà estera *Black Sea and Baltic Run-off Services Ltd* t]alliet tid]ol fil-kaw\a *in statu et terminis*.

Il-]abta [rat hekk:

Il-konvenut Satariano kien g]addej minn Triq {lormu Cassar, il-Mosta, u l-konvenut Gauci, bl-attri`i, li hi martu, riekba mieg]u, kien]iere[minn Triq Gafà, li hija triq sekondarja, g]al [o Triq Cassar. Gauci [ie fit-triq ta' Satariano, li kien [ej mix-xellug tieg]u, u hekk]abtu fis-salib tat-toroq. Bid-daqqa l-karrozza ta' Satariano daret disg]in grad, u dik ta' Gauci ntefg]et man-na]a l-o]ra tat-triq. Il-karrozza ta' Satariano]alliet *brake marks* ta' erba' metri (4m) qabel il-]abta.

Fid-dikjarazzjoni ma]lufa tag]ha l-attri`i xehdet illi Gauci "]are[ minn *stop sign* bla ma waqaf"[2]. Meta xehdet fit-22 ta' Mejju 2001, i\da, l-attri`i qalet illi "konna]er[in]a naqsmu, waqafna, rajna li m'hu [ej]add dak il-]in u r-ra[el]are[… … …"[3]. Gauci wkoll xehed li kien waqaf, u "ma rajt xejn … … … jew kellu xi dawl baxx]afna … … … jew kellu xi *side lamp* baxx]afna, peress li min]abba d-dawl ma rajt xejn"[4].

Il-konvenut Satariano xehed hekk:

---

1 *Fol.* 50.

2 *Fol.* 3, para. 2.

3 *Fol.* 26.

4 Ara x-xhieda tal-konvenut Lawrence Gauci fis-seduta tat-22 ta' Mejju 2001, *foll.* 33 *et seq.*

Ma waqfitx \gur g]ax kieku kont naraha; imma xejn: kif rajtha]batt fiha mill-ewwel, ma kienx hemm *chance* li nibbrejkja jew nag]mel xi]a[a, xejn. … …… l-impatt kien istantanju.[5]

Xehed ukoll li kien qed isuq b'velo`ità ta' bejn erbg]in u]amsa u erbg]in kilometru fis-sieg]a (40-45 Km/s).

Ix-xhud Dr Michelle Pace, li kienet riekba b]ala pasi[[ier ma' Satariano, xehdet illi l-karrozza ta' Gauci "]ar[et sparata minn hemm u s-sewwieq, Dr Satariano, ma kellux *chance* jevita l-karrozza li [iet quddiemu"[6].

Il-qorti aktar toqg]od fuq il-ver\joni ta' Satariano, *i.e.* illi Gauci]are[mit-triq laterali bla ma waqaf, kif, wara kollox, stqarret martu stess, l-attri`i, fid-dikjarazzjoni ma]lufa tag]ha. Il-fatt illi Satariano]alla *brake marks* ta' erba' metri biss juri, meta tqis il-*braking distance* mi\juda mat-*thinking distance*, illi ma kienx wisq 'il bog]od meta hu ra lil Gauci]iere[mit-triq laterali; g]alhekk ma hux il-ka\ illi meta Gauci beda]iere[Satariano kien g]adu ma jidhirx. Il-]abta [rat g]ax Gauci]are[minn triq sekondarja bla ma qabel ra sew kienx hemm traffiku fit-triq ewlenija.

Lanqas ma hija konvinta l-qorti illi tassew illi Satariano kien qieg]ed i[erri wisq. Tassew li t-tul tal-*brake marks* ma hux indikazzjoni tal-velo`ità, g]ax il-*momentum* intilef fil-]abta u mhux fil-*brakes*. Tassew ukoll illi l-vettura ta' Gauci kellha ]sarat kbar; madankollu, dan ma hux bilfors sinjal ta' velo`ità \ejda ta' Satariano: il-]sara tista' tkun g]ax il-vettura ta' Satariano hija tqila, u g]alhekk ti[[enera *momentum* g]oli wkoll f'velo`ità relativament baxxa.

Il-qorti g]alhekk ma hix sodisfatta illi l-velo`ità ta' Satariano kienet fattur fl-in`ident, u hija tal-fehma li l-]tija kienet kollha tal-konvenut Gauci.

B'dikriet tat-22 ta' Mejju 2001[7] il-qorti]atret espert mediku biex jirrelata dwar jekk l-attri`i [arrbitx debilità permanenti. L-espert irrelata fit-12 ta' Lulju 2002[8] u sab illi l-attri`i g]andha debilità permanenti ta' tlieta fil-mija (3%).

---

[5] Ara x-xhieda tal-konvenut Christopher Satariano fis-seduta tat-22 ta' Mejju 2001, *fol.* 40.

[6] Ara x-xhieda ta' Dr Michelle Pace fis-seduta ta' l-14 ta' Marzu 2002, *fol.* 59.

[7] *Fol.* 57.

[8] *Foll.* 77 *et seqq.*

Meta korriet l-attri`i kellha sebg]a u erbg]in (47) sena; hija mara tad-dar. Il-qorti g]alhekk sejra ta]dem fuq *multiplier* ta’ tnax-il (12) sena u d]ul medju ta’ tlitt elef lira (Lm3,000) fis-sena. *Lucrum cessans* ji[i g]alhekk elf u tmenin lira (Lm1,080)[9]. L-attri`i sejra tie]u bil-quddiem id-d]ul ta’ tnax-il sena, li minnhom i\da [à g]addew sitta. G]alhekk il-qorti hija tal-fehma li ma g]andu jsir ebda tnaqqis, b’dan i\da li l-img]ax jibda jg]addi millum.
G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta’ l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta’ l-attri`i safejn mag]mula kontra l-konvenut Satariano, u tilqag]hom safejn mag]mula kontra l-konvenut Gauci: tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut Gauci, tillikwida d-danni ta’ l-attri`i fis-somma ta’ elf u tmenin lira (Lm1,080) u tikkundanna lill-konvenut Gauci j]allas id-danni hekk likwidati, flimkien ma’ l-img]ax millum u l-ispejje\ kollha tal-kaw\a, ]lief dawk tas-so`jetà li da]let fil-kaw\a *in statu et terminis*, li g]andha tbati l-ispejje\ tag]ha stess.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------

9 Lm3,000 ×12 × 3% = Lm